

► TEMA

Museus per educar i investigar

Cada any des de 1977, l'ICOM organitza el Dia Internacional dels Museus, que vol conscienciar en el fet que els museus són un mitjà important per a l'intercanvi cultural, l'enriquiment de les cultures, el desenvolupament de la comprensió mútua, de la col·laboració i de la pau entre els pobles.

Educació i investigació pel Dia Internacional dels Museus. Més enllà de la fita

♦ Lourdes Melis Gomila *

Dissabte 18 de maig és el Dia Internacional dels Museus, dedicat enguany a dues de les seves tasques: l'educació i la investigació. Ambdues són desplegades en la darrera definició de museu que l'ICOM va aprovar el 2022, junta-

ment amb un bon grapat de funcions referents a la sostenibilitat, la integració, l'accessibilitat i el gaudi.

Per tant, és obvi que actualment dos dels principals focus de la gestió museística haurien de ser la comunitat i l'àmbit social. Això suposa un repte enorme que requereix reflexions i reformulacions profundes per assolir les bases d'unes actuacions transcendentals, més enllà d'accions puntuals. Com fer-ho és

una de les incògnites a revelar, tal vegada a partir d'experimentacions que permetin crear vincles realistes i permanents amb una societat dispa-

En aquest sentit, es pot afirmar que, en general, els museus balears fan un esforç grandios. Els seus programes educatius volen anar més enllà del públic escolar, per endinsar-se en altres realitats socials que també els rodegen. La col·labo-

ració amb entitats socials és ja un factor comú en molts de museus, de la qual s'han derivat experiències que són un referent dins i fora de la nostra comunitat autònoma. I tot això, amb una disposició de recursos que massa vegades no és ni suficient ni justa.

Així i tot, les persones que treballen diàriament en els museus, impulsen propostes valentes i motivadores que, sense cap dubte, contribueixen a millorar l'oferta cultural, però també la nostra societat. Basta pegar una ullada als programes d'activitats preparats pel Dia Internacional dels Museus d'enguany: visites guiades i teatralitzades, tallers, exposicions temporals, trobades o conferències.

Ara bé, falta enxarxar esforços, propostes i objectius. I, com marca la Llei de Museus de les Illes Balears, això és una tasca que correspon a l'administració pública.

* Museòloga i gestora cultural

► TEMA

Cubisme

Amb el present article es vol recordar una de les pintores espanyoles més destacades del cubisme però al mateix temps una gran desconeguda Maria Blanchard i la seva relació amb altres pintors internacionals.

María Blanchard

♦ Marina Castillo Fuentesal *

Maria Gutiérrez-Cueto Blanchard va néixer a Santander el 6 de març de 1881, convertint-se en la tercera nina de les quatre filles que tingué el matrimoni acompanyat conformant per Enrique Gutiérrez-Cueto i Concepción Blanchard Santiesteban. A causa d'una caiguda que sofrí la seva mare durant el seu embaràs, María nasqué amb una desviació de la columna

que li provocà nanisme i una coixesa permanent.

La mort del seu pare el 1904 obligà la família a partir a Madrid i, per tal de contribuir a l'economia familiar, començà a treballar al taller de Manuel Benedito.

La seva passió per la pintura la dugueren a estudiar a París entre el 1908 i 1913, essent alumna d'Anglada Camarasa a l'Acadèmia Vitti, coneixent altres artistes com Diego Rivera, Marie Laurencin, Pablo Picasso i Juan Gris i entrant en contacte amb les avantguardes artístiques, més concretament, amb el cu-

bisme.

Per assegurar-se una certa estabilitat econòmica oposà per a una càtedra de Dibuix a l'Escola Normal de Salamanca, encara que la seva desagradable experiència com a docent la dugueren a abandonar l'ensenyament i tornà a París el 1917.

Els galeristes Léonce Rosenberg i Frank Flausch es convertiren en els

seus patrocinadors artístics i introduïren les seves obres —marcades per la figuració realista i el cubisme i centrades en aspectes familiars i en la natura morta— al mercat artístic avantguardista europeu.

Es presentà en nombroses ocasions a l'Exposició Nacional de Belles Arts i participà en algunes exhibicions del Saló d'Art Modern de Madrid i del Saló de la Tardor de París, encara que el seu reconeixement arribà una vegada desapareguda, moment en què els seus quadres s'exposaren a la Galerie de l'Institut i al Museu Espanyol d'Art Contemporani.

Els seus darrers anys de vida estigueren marcats per la pobresa econòmica i l'empitjorament físic i morí el 5 d'abril de 1932 a París, a l'edat de 51 anys.

* Doctoranda en Història, Història de l'Art i Geografia i contractada predoctoral Clara Hammerl (UIB)

► TEMA

Tiranies distòpiques?

Encara que les pel·lícules són això ficcions destinades a entretenir, el plantejament que es fa la pel·lícula *Civil War* estrenada el passat mes d'abril a Espanya, podria esdevenir una realitat possible i no una ficció distòpica. Els popularismes i l'egolatria d'alguns líders ens poden fer tornar a les tiranies.

Guerra Civil

♦ Josep Maria Buades *

Mon pare deia que les pitjors guerres són les guerres civils, ja que totes les bombes cauen sobre la mateixa teulada. Nasqué el 1938, no conservava memòries personals de la Guerra Civil en la qual va néixer, però sí de la llarga i cruel postguerra. D'això va la pel·lícula *Civil War*, la sensació d'aquesta temporada de Hollywood. La pre-

missa és relativament simple: un president dels Estats Units, en el seu tercer mandat, adopta posicions tiràniques que provoquen la rebel·lió dels estats de l'Oest. Un petit grup de periodistes, enmig de la guerra, resolen anar a Washington per entrevistar-lo. Així, a mig camí entre un film de guerra i una *road movie*, es desenvolupen les quasi dues hores de mètratge.

L'encert de la pel·lícula està a transportar a la geografia nord-americana les mateixes imatges que hem vist als últims anys a indrets

com Faluja, Aleppo, Cabul, Mariúpol o Gaza, entre d'altres. Les escenes estan filmades en un estil tan cru que a vegades fa difícil a l'espectador mantenir la mirada fixa en la pantalla. Tot i que és poc probable que avui Califòrnia i Texas (dos estats situats en els antípodes ideològics dels Estats Units) es vulguin aliar per derrocar un president, no és impossible que l'actual

crispació política pugui desembocar en un conflicte armat.

Civil War busca, sense didactismes, aconseguir l'efecte que el 1983 tingué *The Day After*, un telefilm que mostrava els efectes de l'atac nuclear sobre una ciutat nord-americana. Si bé la pel·lícula dels anys vuitanta serví per fomentar les iniciatives de desarmament en un dels moments més tensos de la guerra freda, no està tan clar que *Civil War* tingui el mateix impacte. Fa temps que les famílies no s'asseuen juntes davant un televisor i comenten els programes. Ara cadascú es capfica en la seva pantalla individual que el nodreix dels continguts que li agraden.

* Doctor en Història